

קוֹנְטֵרַס

מַעֲלַת שׁוֹבְבֵי"ם

יְגַלֶּה מַעֲלַת הַיָּמִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֹהִים, שֶׁבָּהֶם יְכוּלִים
לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶׁאָדָם פָּגַם בְּפָנָם הַבְּרִית –
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, שֶׁהוּא חֲטָא חָמוּר מְאֹד.

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תְלַמִּידוֹ, מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִיס לִיָּה

רַבִּי נַתָּן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסְוִיקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאַמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֵסְלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכְב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁרִי הָאָדָם
שְׂמִכְנִים בְּדַעְתּוֹ וְיִוְדַע הֵיטֵב מַעֲלַת יָמִים
אֱלוֹ, וְיִחְזֹר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פְּגָמֵי
הַבְּרִית שְׂפָגָם כָּל הַשָּׁנָה, כִּי יָמִים אֱלוֹ
מְאֹד מְסֻגָּלִים לְתַקֵּן אֶת פְּגָמֵי הַבְּרִית
שְׂפָגָם, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַנְצִיל אֶת הַיָּמִים
הָאֵלֹו בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ וּבְתַפְלוֹת
וּתְחִנוֹת וּבְקִשׁוֹת, וּבְיָדָאֵי לֹא יָזוּז מִשֵּׁם
עַד שְׂיִמְחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
עֲוֹנוֹתָיו.

(אֲמַרֵי-מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', אוֹת תְּקַנֵּב)

קוֹנְטֵרַס

מַעֲלַת שׁוֹבְבֵי"ם

בְּנֵי הַיְקָרִים! הָאֵר"י ז"ל אָמַר, שֶׁהַיְמִים הָאֵלֹהִים
שֶׁקוֹרְאִים בָּהֶם פְּרָשִׁיּוֹת: שְׁמוֹת, וְאֵרָא, ב'א,
ב'שֵׁלַח, י'תָרוּ, מ'שִׁפְטִים, אֵלֹהֵי הַיְמִים מְסַגְּלִים
לְתַקֵּן מַה שֶּׁאָדָם פָּגַם בַּבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע
לְבַטָּלָה, שְׁזָהוּ הָעוֹן הַחֲמוֹר בְּיוֹתֵר. כִּי מִכָּל טָפָה
וְטָפָה יָכוֹל לְהִנָּצֵר וְלָד, וְמָה אָדָם שֶׁהוּא רוֹצֵחַ אֶת
זוּלָתוֹ — חַיֵּב מִיָּתֵהּ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין
עֵרֶךְ. אִם הוֹרֵג אֶת בְּנוֹ, וְאִם הֲרֵג שְׁנַי אֲנָשִׁים, הֲרֵי
זֶה רוֹצֵחַ כְּפוֹל וּמְכַפֵּל, וְאִם הֲרֵג עֶשְׂרֵה אֲנָשִׁים,
הֲרֵי זֶה רוֹצֵחַ עוֹלָמִי, וְאִם הֲרֵג מֵאָה אִישׁ, הֲרֵי הוּא
רוֹצֵחַ שְׁבָרוּצְחִים, וְכֵן הֲלָאָה, וּמִכָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן
כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵחַ אֶת יְלָדוֹ בְּמוֹ יָדָיו, הֲרֵי זֶה רוֹצֵחַ
אֲכֹזְרִי, שְׂאִין עַל זֶה תְּשׁוּבָה, וְזוֹהִי הָאֲכֹזְרִיּוֹת
הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר. וְזָהוּ פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע
לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר מִכָּל טָפָה וְטָפָה יָכוֹל לְהִנָּצֵל וְלָד,

והולך ומוציאו לבטלה. ולכן כתוב בזהר, שעל חטא זה אין מועילה תשובה. בא רבנו ז"ל ואומר (שיחות הר"ן, סימן עא): אני אומר שיש תשובה, ואף אחד אינו מבין את הזהר. שואל מוהר"ן ז"ל (לקוטי הלכות, תפלין, הלכה ד'): איך יתכן שרבנו ז"ל יאמר אחרת מהזהר? אם הזהר אומר שאין על זה תשובה, איך בא רבנו ז"ל ואומר שיש על זה תשובה, ועוד הוציא 'תקון הכללי', תקון נצחי, שמי שיאמר עשרה מזמורי תהלים, אזי אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו — ימחלו לו, ומכל שכן מי שיבוא לציונו הקדוש, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר העשרה מזמורים הללו, אזי העמיד שני עדים כשרים, ואמר: אתם תהיו עדי, שאוציאו מהשאל תחתית ומתחתיו? אלא מסביר מוהר"ן ז"ל, שרבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), שעל חטא זה נאמר (משלי ב, יט): "כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים", מי שחטא בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, כבר לא יראה את השכינה, אבל הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ורוצה בתשובת הרשעים, אזי מעמיד חולקים שיחלקו על הצדיק שיכול לעשות תקון לכל הנשמות, ואם אין לאדם שכל והוא בורח, פי

הוא אומר: "יש על הצדיק הזה מחלקת, סימן שאין כדאי להיות אצלו, ובפרט כשהרבה מדברים עליו, נראה שמשהו יש בו, על-כן כדאי לברוח ממנו", אם אדם שוטה, ואינו שם על לב, שכל מה ששומע מחלקת, זה רק בשבילו, מחמת שפגם בברית — אזי בורח, ומסכן נותר בלי תקון. כי מי שחטא בהוצאת זרע לבטלה, מחו מבהל ומבלבל מפחד ומלא דמיונות, עד שמתירא מהצל שלו, ויש לו בלבולים רבים ואין לו ישוב הדעת, וסובל כל ימי חייו. והצדיק הזה יכול לתקנו, אבל מסכן, הוא הלך אחר בני-אדם שדברו נגד הצדיק, אשר הם למעשה, אינם רוצים בטובת האדם, וצוחקים ממנו, כי אין מי שיבין את האדם ובפרט כשחטא בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, אלא הצדיק. אבל אלו האנשים החולקים על הצדיק, הם בחינת 'דתן ואבירם', שהיו שניהם ליצנים, והתלווצו ממשה רבנו הצדיק האמת. ולכן אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן פד): בכל בעלי מחלקת מתגלגלים שם נצוצות מנשמת דתן ואבירם, והם שוחקים מהאדם ולועגים לו, כאומרים: "אתה תשאר עם הצרות והבלבולים שלך, עם הצער והספקות שלך", כי אלו הליצנים

לא אכפת להם כלל מה שעובר עליך, הם עשו אותך
 שלהם — עקרו אותך מהצדיק, ואמרו לך, שאצל
 הצדיק הזה אין מה להיות, כי כלם מדברים עליו.
 אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'):
 ותאמין שכל מצותא ומריבה שיש בין הצדיקים
 היראים והשלמים, אין זה אלא כדי שירחקו סטריין
 אחרנין, כמו שכתוב (משלי טו): "אזן שמעת
 תוכחת חיים בקרב חכמים תלין", לשון תלונה
 ומריבה, הינו כשאתה שומע מריבות שבין
 הצדיקים, תדע שזה משמיעין אותך תוכחה על
 שפגמת בטיפי מחך, שעל זה נאמר (משלי ב, יט):
 "כל באיה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים",
 אתה צריך לשמע את כל המחלקת על הצדיקים,
 מחמת שאתה דבוק בסטרא דמותא, וחתאת בחטא
 מגנה מאד, עד שנפגם מחך, ואתה חשוב כמת, כי
 כך אומרים חכמינו הקדושים (ברכות יח): רשעים
 בתייהם קרויים מתים; ואתה מסתובב כצל, כי מי
 שחטא בחטא הזה מסתובב מדכא ומיאש, עד
 שכל המשגעים זה רק מחמת החטא הזה. וכמו
 שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו):
 על-ידי הוצאת זרע לבטלה, מיבשים את המח, עד
 שמשתגעים לגמרי; ולכן אומרים הרופאים: סגלה

מעלת שובבי"ם

קנג

למשגע זה הסרוס, כי הזרע שמוציא לבטלה
משגע אותו ומוציאו מדעתו לגמרי. רואים בחורים
ואברכים, שיש להם דמיונות, ואינם יודעים מה
לעשות וכו', אשר זה בא מחמת תאות נאוף,
מהחטא הידוע: הוצאת זרע לבטלה. ואומר רבנו
ז"ל (ספר-המדות, אות נאוף, סימן מח): המוציא זרע
לבטלה, כאלו הביא בנ"ו קרבן לעבודה זרה, ונדון
בסקילה, רחמנא לצלן, שנסקל מעצמו, והיכן
שהולך אינו מוצא מקומו, ואיזה צער הוא זה! אף
זה הנסיון שמנסים בחור ואברך, שפגם בברית —
הוצאת זרע לבטלה, שצריך לשמע התנגדות על
הצדיק האמת שיכול לעשות לו תקון נצחי, לקרבו
אל הקדוש-ברוך-הוא, ולהאיר בו אור אין סוף
ברוך הוא, עד שתפגס בו תשוקה עצומה ללמד
תורה ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה. ואם יש
לאדם שכל, ואומר לעצמו: "פה אשב כי אויתיה",
לא יועיל לסמ"ך-מ"ם מאומה, אפה רוצה לגרשני
מהצדיק הזה, שהוא מחזק ומעודד אותי, ומכניס
בי תשוקה ללמד תורה, לא ולא! לא תצליח
סמ"ך-מ"ם לרחק אותי מהצדיק הזה, שמחזיר בי
רצון עז ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום,
המון פרקים משניות, המון דפי גמרא בבלי,

יְרוּשָׁלַיִם, הַמּוֹן דַּפֵּי זֶהר וְתַקוּנִים, וְלִסְיִם מְדַרְשׁ
 רַבָּה וְתַנְחוּמָא וְכוּ' וְכוּ', מְצַדִּיק זֶה לֹא תִרְחַק
 אוֹתִי". אַזִּי זוֹכָה שְׂאִיר עָלָיו הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא. כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֶן, וְאֵינוֹ רוֹצֵה
 שְׂאֲנָשִׁים שְׁחָטָאוּ יָמוּתוּ מִיָּתָה מְשֻׁנָּה, וְעוֹמֵד
 וּמְצַפֶּה שְׁיָשׁוּבוּ אֵלָיו, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (פְּסָחִים קיח):
 יְדוּ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פְּרוּסָה תַּחַת כַּנְפֵי
 הַחַיּוֹת, כְּדֵי לְקַבֵּל בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא רוֹצֵה שְׁנָשׁוּב בְּתְּשׁוּבָה, אֲלֵא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם
 הַרְשַׁע שְׁרוֹצֵה לְנִקְמָה בְּאָדָם, הוּא מְקִים אֶת שְׁלוּחָיו,
 שְׂיִדְבְּרוּ נֶגֶד הַצַּדִּיק שְׂיֵשׁ בְּכַחוֹ לְתַקֵּן אֶת כָּל
 הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאֲנָשִׁים אֵין לָהֶם שְׂכָל, אַזִּי בּוֹרְחִים,
 וְאוֹמְרִים: "הִנֵּה מְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק הַזֶּה, אַזִּי לֹא
 כְּדֵאי לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ". וְשׁוֹכְחִים שְׂכָל אֱלוֹ הַמְצַעְרִים
 אוֹתָם וְקָמִים עֲלֵיהֶם, הֵם הַטְּפוֹת שְׁהוֹצִיאוּ
 לְבַטְלָה; וְכַמוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר-הַמִּדּוֹת, אוֹת
 נְאוּף, סִימָן כו): עַל-יְדֵי הוֹצָאת זָרַע לְבַטְלָה בּוֹרָא
 קְלָפוֹת הַמְתַּלְבְּשִׁים בְּבְנֵי-אָדָם מִתְּנַגְּדִים וְחוֹלְקִים
 עָלָיו, וְעוֹשִׂים לוֹ יְסוּרִים. וְזֶה הַנְּסִיוֹן שֶׁל הָאָדָם.
 וְלִכֵּן דִּיקָא עֲכָשׁוּ בֵימֵי שׁוֹבְבֵי"ם, שְׁקוֹרְאִים בָּהֶם
 פְּרָשִׁיּוֹת: שְׂמוֹת, וְאַרְא, ב'א, ב'שְׁלַח, י'תְרוֹ,
 מ'שְׁפָטִים, שְׂשֵׁם מְסַפֵּר מָה עָבַר עַל עַם יִשְׂרָאֵל

מעלת שובבי"ם

קנה

בְּמִצְרַיִם, שְׁהִתְעַנּוּ תַּחַת יְדֵי הַמִּצְרַיִם שֶׁהָיוּ הֵכִי פְּגוּמִים וּמְזוּהָמִים, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (תְּנֵא דְבִי אֵלֶיּוֹ רַבָּה ז'): אֵין לָךְ אִמָּה בְּעוֹלָם, שֶׁהִיְתָה שְׁטוּפָה בְּדִבְרֵי מְכַעְרִים וַחֲשׂוּדָה בְּכַשְׁפִּים וּבְזִמָּה וּבְכָל מַעֲשֵׂים רָעִים, אֲלֹא הַמִּצְרַיִם בְּלָבָד; וְעַם יִשְׂרָאֵל הֵצְרִכוּ לְסַבֵּל שָׁם תַּחַת הַזְּהֵמָה שֶׁל מִצְרַיִם מְלַכְלָכִים, פְּרוּצִים וּמְכַשִּׁילִים אֶת הַזּוּלָּת. וְהִנֵּה שְׁלַח הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאָם מִהַגְּלוּת הַזֹּאת שֶׁל הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, פְּגַם הַמַּחֲזִין, וְלְהַחֲדִיר בָּהֶם הַדַּעַת הָאֲמִתִּית, שֶׁהִיא (דְּבָרִים ד'): "אַתָּה הָרֵאתָ לְדַעַת כִּי הָיִי"ה הוּא אֱלֹקִים, אֵין עוֹד מְלִבְדוֹ", שְׁזֵה תִקּוֹן לְפַגַּם הַבְּרִית; כִּי כָּל מֶה שֶׁאָדָם מַחֲדִיר בְּעַצְמוֹ יוֹתֵר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזֵה הוּא שׁוֹרֵף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לד, ז): "פְּנֵי הָיִי"ה בְּעֵשִׂי רַע, לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זְכָרָם", אִם מְכַנִּיסִים אֶת פְּנֵי ה', שֶׁכָּל אֶחָד שֶׁעָשָׂה רַע, אֲשֶׁר הִחֲטָא הִזֵּה נִקְרָא רַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עַר... רַע בְּעֵינַי ה'", מְכַנִּיס בְּעַצְמוֹ 'פְּנֵי הָיִי"ה', הֵינּוּ שְׁמֵרָגִישׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁנִּמְצָא פֶה עִמוֹ וְאֶצְלוֹ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִמֶּלֶא כָּל עֲלָמִין וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל.

והכל זה אלקות ואלקות זה הכל, על-ידי-זה
 'ל'הכרית מ'ארץ ז'כרם', שנכרת זכר העברות.
 ולכן זהו ראשי תבות: מ'וציא ז'רע ל'בטלה, אם
 אדם מחדיר בעצמו פני הוי"ה, הינו לידע שפלא
 כל הארץ כבודו, אזי לא נשאר זכר מחטאיו. וזאת
 רוצה להחדיר בנו הצדיק, שנזכה לאמונה ברוך
 ומזככת זו, לידע שהקדוש-ברוך-הוא ממלא כל
 עלמין, ודומם, צומח, חי, מדבר, זה לבוש לגבי
 אין סוף ברוך הוא, והכל דמיון. אבל נגד הצדיק
 הזה העמידו סמ"ך-מ"ם, שרוצה רק להתנשא על
 הזולת. כי למה נקרא ס"מ? כי באמת על כל
 האדם לחשב תמיד שהוא רק חצי, וכמאמרם ז"ל
 (קדושין מ:): לעולם יראה אדם עצמו חציו חיב
 וחציו זכאי. וכן אדם צריך לראות שכל העולם
 כלו חצי זכאי חצי חיב. זכה, עשה נקדה טובה —
 החיה את כל העולם כלו לכף זכות, זכה —
 הכריע עצמו לכף זכות, חס ושלום, לא זכה —
 הכריע את כל העולם לכף חוב, לא זכה —
 עצמו לכף חוב. ולכן על האדם לראות עצמו תמיד
 חציו חיב חציו זכאי, ויעשה תשובה. אבל אצל
 הס"מ אין חצי, הוא רוצה תמיד להיות יותר
 מהזולת. הוא ס' מ' — הוא חש שהוא ס', והזולת

מ', כלומר הטמאה תמיד מתנשאת על הקדושה, ורוצה להיות יותר ממנה. ובאמת על כל יהודי להביא דיקא מחצית השקל, לידע שאני רק חצי, ואני זקוק לחברי, אני צריך את חברי, אני גדול ממנו והוא לא יותר ממני, כלנו בני הקדוש-ברוך-הוא. וזו השלמות שאדם צריך להגיע אליה בזה העולם, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עב), אדם צריך להגיע אל ענוה, שירגיש שהוא כלום, איננו יותר מחברו, שנינו יחד בני הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד): "בנים אתם להנ"ה אלקיכם"; אני חצי ואתה חצי, זו השלמות בנשמות ישראל, שאחד רוצה לעזור לשני. אבל הסמ"ך-מ"ם אינו רוצה כן, וחפץ להתנשאות על הזולת, הוא בעל גאות וישות, אני יותר ממך. ולכן ס' — מספר ששים, ומ' — מספר ארבעים, אדם החושב שהוא יותר מהזולת, זו כבר הטמאה. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (מדרש אנדה), שמשה רבנו בקש מהקדוש-ברוך-הוא: למה עם ישראל סובלים סבל כל-כף גדול? (שמות ב, יג): "ויצא ביום השני, והנה שני אנשים עברים נצים, ויאמר לרשע: למה תפה רעך"; אף-על-פי שלא הפהו, רק הגביה ידו עליו —

נִקְרָא רָשָׁע. וּבְמִקּוֹם לְהוֹדוֹת לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, הֵלֶךְ לְמִסְרוֹ לְמַלּוּכָה. הֲרִי לָכֶם מַה זֶה מוֹסֵר! וּמַה־יִּכְן יֵשׁ לְאָדָם חֲצָפָה לְמִסֵּר אֶת הַזּוּלָתוֹ? אֵין זֹאת כִּי הוּא נוֹאֵף, פָּגוּם בְּפָנִים הִבְרִית. "וַיֹּאמֶר אָכֵן נוֹדַע הַדְּבָר", עֲתָה אָנִי מִבִּין לָמָּה עִם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים, כִּי אֶחָד רוֹצֵה לְהִתְנַשֵּׂא עַל חֲבֵרוֹ. וְכָל זֶה קוֹרְאִים בְּפִרְשֵׁת שְׁמוֹת.

וּבְפִרְשֵׁת וַאֲרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְמֹשֶׁה: "וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם, אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּשֵׁם שְׂדֵי, וְשָׁמִי הָיִי" הַלֹּא נוֹדַעְתִּי לָהֶם", הֵלֶכְתִּי עִמָּהֶם בְּמִדַּת הַדִּין, וְלֹא שָׁאַלּוּ שְׁאֵלוֹת, כִּי הִקְשִׁיחוֹת שְׁעוֹלוֹת עַל דַּעַת הָאָדָם, הֵן רַק בְּגִלְלַת חֲטָא הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שְׂאֵז אֵין לוֹ דַּעַת. וְלָכֵן אִם יֵשׁ לְאָדָם סִפְקוֹת בְּאַמוּנָה, סִימָן שֶׁהוּא פָּגוּם בְּבְרִית, כִּי מִי שְׂזָכָה שְׂיֵשׁ לוֹ תִקּוּן הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת, לֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם קְשִׁיחוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיּוֹדַע שְׁכָל מַה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה כֵן צָרִיךְ לְהִיּוֹת, כִּי "צַדִּיק הָיִי" הַבְּכָל דְרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו" (תְּהִלִּים קמ"ה); אִי, אֵינְנוּ מְבִינִים דַּעַתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵךְ הֵלֹא אָנוּ טְפָה סְרוּחָה, בְּעֵלֵי שְׁכָל מְגִשָּׁם, גַּם וְעַב, וּבְיָדָיו יִהְיֶה לָנוּ קְשִׁיחוֹת עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָבָל אֲשֶׁרִי

מעלת שובבי"ם

קנט

הָאָדָם שָׂאִין לוֹ קְשִׁיּוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נב), שְׁגַם עַל הַצְדִּיקִים יֵשׁ קְשִׁיּוֹת, כִּי הֵם מִתְדַמִּים לְקוֹנָם, כִּי אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהִבִּין צְדִיק שָׂאִין לוֹ שׁוֹם הַסְתַּכְלוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם, שְׁמִיעָה בְּזֵה הָעוֹלָם, הוּא כָּל-כָּף דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵפְלוֹ כְּשֶׁמְדַבֵּר אֶל בְּנֵי-אָדָם, מְדַבֵּר אֲזִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָנוּ אֵין מִשְׁגַּב בְּזֵה, כִּי הַצְדִּיק מְשַׁחֵק עִמָּנוּ מְשַׁחֵקִים, וּמְדַבֵּר אֲמוּנָה עִם כָּל מִי שְׁפּוֹגֵשׁ, וְהַכֹּל — מַחֲמַת שְׁרוּצָה לְקַשֵּׁר אֶת הַחֲכָמָה שְׁלָנוּ לְחֲכָמָה עֲלֵאָה. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), שֶׁהַשְּׂגָת אֱלֻקוֹת אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשְׁיֵג רַק עַל-יַדֵּי צִמְצוּמִים רַבִּים מְשֻׁכָּל עֲלִיוֹן לְשֻׁכָּל תַּחְתּוֹן. שֶׁהַצְדִּיק הוּא בְּחִינַת הַמְּלֻמָּד, וְאֵיךְ מְסַבֵּיר לִילָדִים לְמוֹד עִמָּךְ כְּזֵה? אֵלֵא כְּשֶׁמְלַבִּישׁ אוֹתוֹ בְּשֻׁכָּל תַּחְתּוֹן וְקָטָן, כְּדֵי שְׁיֻכַּל הַתְּלָמִיד לְהִבְיֵנוּ. וְזֹאת גָּלָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ: הִנֵּה נִגְלִיתִי לָאָבוֹת הַקְדוּשִׁים בְּאֵל שַׁדַּי, בְּמִדַּת הַדִּין, בְּצִמְצוּם, וְלֹא הִרְאֵתִי לָהֶם הַרְחֲמָנוּת, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הָיוּ לָהֶם קְשִׁיּוֹת עָלַי. וְאִם אָדָם מִתְנַהֵג כֵּן, שָׂאִין לוֹ שׁוֹם סִפְקוֹת וְקְשִׁיּוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא מְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה. וְכַמוּכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל

(ספר-המדות, אות אמונה, סימן לג): על-ידי אמונה יסלח לך הקדוש-ברוך-הוא; אם תחזיק עצמך היטב באמונה, לא תהיינה לך קשיות וכו'. ואחר-כך פרעה קבל מכות, כי כשמתחזקים עצמם באמונה, נופל הסטרא אחרא, הסמ"ך-מ"ם שאורב להכשיל את האדם. ולכן אף שפגמת בפגם הברית, אבל אם אתה מתחזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, בזה נמחל לך הכל.

ואחר-כך קוראים פרשת בא, ששם הקדוש-ברוך-הוא אומר אל משה — בא אל פרעה, בא עמי ביחד אל פרעה, כי אני הכבדתי לבו, הכל ממני, הקדוש-ברוך-הוא מגלה בתוך המכות, שהכל ממנו. ולכן אומרים חכמינו הקדושים, שהמכות היו רפואה לעם ישראל, והמיתו את המצרים, כי בצד המצרים, הטמאה והזהמה מתו ונתבטלו, וצד הקדשה התגבר. וכן יש לנו מצוה של קדוש החדש, לקדש את החדשים, הינו הלבנה בכל חודש היא רק נקדה קטנה, וצריכים לקדשה, צריך לומר: מקדש, מקדש. אומר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, השקמת הבקר, הלכה א'), שזו הנקדה טובה שיש אצל כל יהודי, שאפלו נקטן לגמרי,

שְׁנֵדְמָה שְׂאִין לוֹ שׁוּם תְּקוּהָ, יִמָּצָא אֶצְלוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, וַיֹּאמֶר: "מְקַדָּשׁ", "מְקַדָּשׁ", כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן רפכ), שְׂאָדָם צָרִיךְ לָדוֹן עֲצָמוֹ וְאַחֲרִים לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׂאוֹמֵר: מְקַדָּשׁ, אֲזַי דָּן אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת אַחֲרִים לְכַף זְכוּת. וְכֵן יֵשׁ לָנוּ קֶרֶבֶן פְּסַח, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל זָכוּ לְהִקְרִיבוֹ וְאָכְלוּ מִצֶּה, וְשָׁמְרוּ עֲצָמָם לֹא לֶאֱכֹל חֶמֶץ, שְׁכָל זֶה מְרַמֵּז עַל תְּקוּן הַמַּח וְהַדַּעַת, כִּי מִצֶּה זֶה מֵיכָלָא דְמַהֲיִמְנוּתָא, וְלָכֵן אוֹמֵר רַבְנּוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן ה'), שְׂאָדָם צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ הֵיכָן אוֹחֵז בְּאַמוּנָה, כִּי רַב הַפְּגָעִים הֵם מִחַמַּת שְׂאָדָם אֵינּוּ מוֹצֵא מְקוֹמוֹ, וְנִעְדָּרֵת מִמֶּנּוּ הַאֲמוּנָה. שְׁזֶה מַה שְׁכָתוּב (דְּבָרִים כח, נט): "מִכּוֹת גְּדֹלֹת וְנֶאֱמָנוֹת, וְחֻלָּאִים גְּדוֹלִים וְנֶאֱמָנִים", הֵינּוּ מְלִשׁוֹן אֲמוּנָה, שְׁכָל מֵינִי הַצֵּעַר וְהַסָּכֵל שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, מִחַמַּת שְׂאֵינּוּ מִחֲזִיק בְּאַמוּנָה; כִּי הַמְּאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁהַכֵּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֵּל, זוֹ אֲכִילַת פְּסַח, וְלִהְפֹּךְ — כְּשֶׂאָדָם מִחַמֵּץ מֵחוּ, זֶהוּ פָּגַם הַבְּרִית, וּמְכַנֵּס עֲצָמוֹ בְּכָל מֵינִי שְׁקוּץ, וּמְדַמָּה לְעֲצָמוֹ דְּמִיוֹנוֹת, זֶה מְבִיאוֹ לְיַדֵי הוֹצָאת הַבְּרִית, שְׁזֶה חֶמֶץ. וּבְפֶסַח

שָׁאוּ יוֹצֵא מִכָּל זֶה, זוֹכֵה לְאֲכִילַת מִצָּה, וְכוּף הִיָּתָה
הַגְּאֵלָה.

וְמָה אָנוּ קוֹרְאִים בְּפִרְשַׁת בְּשַׁלַּח? "וְלֹא נָחַם
אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים" וְגו' (שְׁמוֹת יג, יז),
אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה יט):
הַפְּלִשְׁתִּים הָיוּ לִיִּצְחָק. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִרְאָה
לְעַם יִשְׂרָאֵל נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, וְלֹא רָצָה שְׁיַעֲבֹרוּ דֶרֶךְ
אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא לְשׁוֹב מִצְרַיִמָּה. זֶהוּ
לְמוֹד עָמַק עָמַק מִי יִמְצְאוּנוּ, הִנֵּה אַתָּה הַתְּקַרְבָּת
אֶל הַצְּדִיק שְׁמִבִּיאָךְ לְדַרְגוֹת גְּבוּהוֹת, וְהִנֵּה אַתָּה
נִסּוּג אַחֲוָרְנִית וְלָמָּה? כִּי אֵיזָה לִיִּצְחָן דִּבֵּר עַל
הַצְּדִיק, וְאֵינֶךָ שָׁם עַל לֵב שֶׁהַפְּלִישְׁתִּים הָיוּ נוֹאֲפִים.
וְכֵן אוֹמֵר רַש"י עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית י, יד): "וְאֵת
פְּתוּרֹסִים וְאֵת כַּסְלוּחִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מֵהֶם פְּלִשְׁתִּים"
— מִשְׁנֵיהֶם יֵצְאוּ, כִּי הָיוּ נוֹאֲפִים וְהִחָלִיפוּ זֶה אֶת
זֶה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן. וְלִכֵּן אִם רוֹאִים אֶחָד עוֹשֶׂה
לִיִּצְחָנוֹת מִהַצְּדִיק, צְרִיכִים לִידַע שֶׁזֶה פְּלִשְׁתִּי, לִיִּצְחָן.
וְדָבָר זֶה מֵרְאָה לָנוּ פִּרְשַׁת בְּשַׁלַּח, שְׁאַחַר שֶׁיֵּצְאוּ
מִמִּצְרַיִם, וְרָאוּ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, עָשָׂר מִכּוֹת שֶׁקָּבְלוּ
הַמִּצְרַיִם, רָאוּ גְלוּי אֱלֹקוֹת בְּמִדְרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה,
וּבְכָל זֹאת לֹא לָקְחָם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דֶּרֶךְ

הפּלִשְׁתִּים הַלִּיצָנִים, שְׁעֵלוּלִים הָיוּ לְבַטֵּל אֶצְלָם אֶת כָּל הַשְּׁפַעַת הָאוֹרוֹת וְהַגְּלוּיִים שֶׁזָּכוּ לָהֶם. וְזֶהוּ שְׂאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קלג), שְׁכָל הָעוֹלָם כְּלוּ מִלֵּא אוֹרוֹת, אֲבָל הִיד הַקְּטָנָה מַעֲלִימָה אֶת הָאוֹר; הֵינּוּ אָדָם שׁוֹמֵעַ דְּבוּרִים כְּאִלוּ מֵהַצְּדִיק, גְּלוּי אֱלֻקוֹת כְּאִלוּ, וְהֵנָּה בָּא אֵיזָה לִיצָן וְעוֹשֶׂה בִידוֹ הַקְּטָנָה, וּמַבְטֵל אֶת הַדְּבוּרִים, זֶה כְּבָר מִחֻלִּישׁ דַּעַת הַשׁוֹמְעִים. לְמִדִּים מִכָּאן, שְׂאָדָם שְׁפָגַם בְּבְרִית, בְּהִכָּרַח שֶׁהוּא לִיצָן גָּדוֹל, וּלְהַפְּךָ — מִי שֶׁהוּא לִיצָן, בִּידוּעַ שְׁפָגַם בְּבְרִית, וְצָרִיכִים לְבָרַח מִמֶּנּוּ. וְזֶהוּ שֶׁהַזְּהִיר רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ לְבָנָיו: אַל תְּדוּרוּ בְּשִׁכְנֻצִיב, כִּי דָרִים שָׁם לִיצָנִים וְעֵלוּלִים לְמִשָּׁךְ אֶתְכֶם בְּלִיצָנוּתְכֶם (פְּסָחִים קִיב:); טַבֵּעַ בְּנֵי אָדָם פְּגוּמִים שֶׁנִּמְשָׁכִים אַחֵר לִיצָנוּת. וְלִכֵּן רוּאִים שָׂרֵב רַבָּם שֶׁל הַרְשָׁעִים הוֹלְכִים לְתִיאַטְרָאוֹת וְקַרְקֶסָאוֹת, וּשְׂאָר הַצָּגוֹת שֶׁמַּחֲקִים בְּנֵי-אָדָם, כִּי זֶה מוֹשֵׁב לִצִּים, וְטַבֵּעַ הָאָדָם שְׂרוּצָה לִישֵׁב שָׁם. וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם זֶהוּ לִיצָן גָּדוֹל שֶׁעוֹמֵד כְּנֶגֶד מֹשֶׁה; שִׁמוֹ שְׁמַיִם! מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְקָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, וְרָאִינוּ גְלוּי אֱלֻקוֹת נוֹרָא וְנִפְלָא, עַד שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח): רָאֵתָה שֶׁפָּחָה עַל הַיָּם מָה שֶׁלֹּא

רָאָה יְחֻזְקָאֵל בֶּן בּוּזִי; וְשָׂרוּ כָּלֶם שִׁירָה: "אִזּוּ יִשְׂרָיִר
 מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת". וְאוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ אַגְדָּה): אֵין אוֹמְרִים שִׁירָה
 אֶלָּא עַל הַיָּם; אֵילוּ נְסִים עֲצוּמִים הָיוּ בְּעֵת יִצְיָאת
 מִצְרַיִם וְקָרִיעַת יַם סוּף! וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה נב, סִימָן ב'):
 בְּשַׁעַה שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה: הֲקָם אֶת
 הַמִּשְׁכָּן, הִיָּה מֹשֶׁה עוֹסֵק בַּמִּשְׁכָּן, וְהָיוּ הַלִּיצָנִים
 אוֹמְרִים: אֶפְשָׁר שֶׁהַשְּׂכִינָה תִשָּׁרָה עַל-יַדֵּי בֶן
 עַמָּרָם? ! שְׁמוֹ שְׁמַיִם! רְאִיתֶם נְסִים וְנִפְלְאוֹת אֲצֶל
 הַצְּדִיק הַזֶּה, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָשָׂה לָכֶם טוֹבוֹת לָרֹב,
 וְלִיצָנֵי הַדּוֹר מִתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ, וְכוֹפְרִים בְּכָל
 הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה לָהֶם; וְאַחֲרֵכֶן יֵשׁ לָנוּ קִבְלַת
 הַתּוֹרָה, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל רָאוּ אֶת הַקּוֹלוֹת וְהַבְּרָקִים,
 וְשָׁמְעוּ אֶת כָּל הַהִלְכוֹת, וְכֵן בְּפִרְשַׁת מִשְׁפָּטִים
 מְדַבֵּר מִכָּל הַהִלְכוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ. וְלִכֵּן דִּיקָא
 פְּרָשִׁיּוֹת אֵלוּ קוֹרְאִים בֵּימֵי שׁוֹבְבֵי"ם, כִּי בָהֶן
 מְגַלִּים מָה עוֹבֵר עַל כָּל נְשָׁמָה וְנִשְׁמָה, וְכִמְאֻמָּרָם
 ז"ל (פְּסָחִים קטז.): בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חֲיֵב אָדָם לְרֹאוֹת
 עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם. וְלִכֵּן יֵשׁ לָנוּ עֲתָה
 גְּלוּת מִצְרַיִם, כִּי מִי שֶׁפָּגוּם בַּבְּרִית, נִמְצָא בְּגִלוֹת
 מִצְרַיִם. מִצְרַיִם — מִצְרַיִם, הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ בְּצַמְצוּם,

בְּקִטְנוֹת הַדַּעַת, וְלָכֵן דִּיקָא בְיָמִים אֱלוֹ, יְמֵי
 שׁוֹבְבֵי"ם, יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת הַחֲטָא שֶׁל הוֹצֵאת זָרַע
 לְבַטְלָה, אִם רַק נִקַּח עֲצָמֵנוּ בְיַדֵּינוּ, וְנִדַּע מַעֲלַת
 שׁוֹבְבֵי"ם, וְנִנְצֵל אֶת הַיָּמִים הַקְּדוּשִׁים הַלָּלוּ,
 לְהַתְּוֹדוֹת בָּהֶם אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּמּוּבָא
 בְּהַלְכוֹת תְּשׁוּבָה לְהַרְמַב"ם (פָּרָק א', הַלָּכָה א'), שֶׁעַקֵּר
 הַתְּשׁוּבָה זֶה וְהוּי דְּבָרִים, וְכָל הַמְּרַבָּה לְהַתְּוֹדוֹת —
 הָרִי זֶה מְשַׁבַּח, כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ חֵשׁוֹב הַיְּהוּדִי מְאֹד,
 וַיִּכְמוּ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תּוֹרַת כְּהֲנִים בְּחֻקְתִּי):
 אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמִּיד שֶׁהֵם מִתְּוֹדִים, מִיָּד
 אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם; וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'): כִּשְׁאָדָם חוֹטֵא, הָעוֹוֹנוֹת
 נִכְנָסִים בְּעֲצָמוֹתָיו, וְזֶה הוֹרְגוֹ, עַד שֶׁאֵינוֹ מַרְגִּישׁ
 אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינוֹ רוֹאֶה הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת,
 וְהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, הוּא עָצוּב וּבְדַכְּאוֹן, בְּכַעַס
 וּבְרָצִיחָה, וַיֵּשׁ לוֹ טְעָנוֹת וּמַעֲנוֹת וְכוּ', אוֹמֵר רַבֵּנוּ
 ז"ל: כִּשְׁאָדָם מִתְּוֹדָה, הוּא מְזַכֵּךְ אֶת הַד' כַּחוֹת
 שָׁבוּ; מִכַּח הָאֵשׁ בָּא הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה שֵׁישׁ לְאָדָם,
 מִכַּח הָרוּחַ בָּא לְשׁוֹן-הָרַע וְדְבוּרִים בְּטָלִים שֵׁישׁ
 לְאָדָם, מִכַּח הַמַּיִם בָּא תַּאֲוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם —
 אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, כְּבוֹד וְכוּ', וּמִכַּח הָעֶפֶר בָּא לְאָדָם
 עֲצָבוֹת, דְּכַאוֹן וּמְרִירוֹת. וְלָכֵן עַל-יַדֵּי שְׁאָדָם

מתבודד להקדוש-ברוך-הוא ומדבר אליו יתברך, והולך במקום שאין שם בני-אדם, ומכל שכן כשיוצא לחוץ ומשיח בינו לבין קונו, הרי זה מוציא מעצמותיו כל חטאיו, עד שנעשה כלי לקבל בו האור אין סוף ברוך הוא. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב), שאדם צריך לזכך גופו, שגם מבשר גופו יראה אלקות, שזה מה שכתוב (איוב יט, כב): "מבשרי אֶחֶזֶה אֶלֹהִים", וכן (ישעיהו נח, ז): "מבשרך אל תתעלם", אל תעלים מבשר גופך אלקות. כי הקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, אדם צריך לצייר בדעתו, שכל העולם כלו הוא אור אין סוף ברוך הוא, איזה נעם ואהבה הוא זה! ובזה נמחלים כל עוונותיו. וזהו שתמיד מסתימים ימי שובבי"ם בשעה שקוראים פרשת שקלים, שאז צונו הקדוש-ברוך-הוא להביא מחצית השקל (שמות ל, טו): "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט וגו' לכפר על נפשותיכם", ברגע שיהודי מרגיש שהוא חצי וחברו חצי, והם זקוקים זה לזה, ואינם מתגאים איש על זולתו, שזה 'העשיר לא ירבה', מי שמלא בתורה ומעשים טובים, יודע מה זו עצירות אמתית, ואינו מתגאה בזה, ולהפך: 'והדל לא

ימעייט', מי שמסכן, אין לו כלום, וחושב שאבד
מנוס ותקנה ממנו, אינו מאבד עשתונותיו, כי הוא
רק חצי, וחברו יעזרהו, פי ישראל ערבים זה בזה,
ועל-ידי-זה נעשה "לכפר על נפשותיכם". וזו
"מעלת שובבי"ם", השבועות הללו שקוראים
בהם פרשיות: ש'מות, ו'ארא, ב'וא, ב'שלח, י'תרו,
מ'שפטים, שעם ישראל היו במצרים, ועבר עליהם
מה שעבר, והקדוש-ברוך-הוא חמל עליהם
והוציאם משם, ולא שאלו קשיות עליו יתברך,
ויצאו למדבר, ואף שכל פעם חזרו אחורנית,
אף-על-פי-כן על-ידי כח משה, המשיכם חזרה
אליו יתברך, עד שקרע להם את היס, שזה המוח,
וזכו להגיע לגלוי אלקות בתכלית המדרגה
העליונה, והקדוש-ברוך-הוא נתן לנו את התורה
בהר סיני, שהן מצוות שבין אדם לחברו ובין אדם
למקום, ונתודענו שאחד צריך את הזולת, ואין
יותר ופחות, כלם שוים. וזו מעלת השובבי"ם.
ולכן אשרי החוזר בתשובה על פגם הוצאת זרע
לבטלה, ובא אל הצדיק ומתקרב אליו, ואומר:
יהיה מה שיהיה, מהצדיק הזה אינני זז, ואף
שיבוא מי שיבוא למנעו ממנו — לא יועיל כלל!
ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנב),

שְׁלֵהֲתִקְרַב אֶל הַצַּדִּיק אִי אֶפְשָׁר, רַק עַל-יְדֵי
 מְסִירוֹת נֶפֶשׁ. כִּי לְפַעֲמִים שָׁמַיִם עַל הַדָּלֹת יֵרָא
 שָׁמַיִם, שֶׁהוּא מוֹנֵעַ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הַזֶּה. וְלִכֵּן
 עָקַר "מַעֲלַת שׁוֹבְבֵי"ם", שְׁאָדָם מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ:
 "וַיְהִי מָה, אֲנִי נִשְׁאָר אֶצֶל הַצַּדִּיק הַזֶּה, אֲפִלוּ שִׁיְהִי
 לִי קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו, אֲנִי חוֹזֵר בִּי, וְלֹא רַק
 שְׁאִשְׁאָר אֶצְלוֹ, אֲלֹא אֶפְרָסְמוֹ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ";
 וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּאוּף, סִימָן מא):
 תְּקוּן לְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שִׁישְׁתַּדֵּל לְהַשִּׁיב בְּנֵי-
 אָדָם בְּתִשׁוּבָה. בְּזֶה שִׁפְגַּמְתָּ וְהוֹצֵאתָ זֶרַע לְבִטְלָה,
 וּפְזַרְתָּ נְשָׁמוֹת, לָךְ לְפִזּוֹר סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שִׁמְגָלִים
 אֶת הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִזְכוּת שִׁתְּעַסֵּק בְּהַפְצַת
 אוֹר הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, יִהְיֶה לָךְ תְּקוּן אֱמֵתִי; אֲשֶׁרִי
 הַמְּכַנִּים דְּבוּרִים אֵלָיו בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה
 וּבְבֹא כָּל הַיָּמִים.

הַצַּדִּיק הָאֱמֵת עוֹמֵד וּמְכַרִּיז לָנוּ תָּמִיד: אֲנִי
 מְקַנְיָה מְאֹד, שֶׁתִּקְחוּ עֲצָמְכֶם בְּיַדְכֶם, וְתִנְצְלוּ כָּל יוֹם
 יוֹם שְׁלָכֶם:

א. הַדְּבָר הָרִאשׁוֹן עֲלֵיכֶם לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמְכֶם קְבִיעוֹת
 לְהִתְבוּדָד חֲמֵשׁ דְּקוֹת בְּכָל יוֹם, וְזֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד,

להחזיק את השעון מול עיניו וְחַמֵּשׁ דְּקוֹת יְדַבֵּר
 אֵלָיו יְתַבְרֶךְ. אַחֲרֵי שְׁעָה, שְׁעֵתִים, שׁוֹב יְתַבְוֹד
 חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְיוֹצִיא מִפִּי הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שֵׁשׁ
 לוֹ, אֲשֶׁר אוֹמֵר מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל (לקוטי הַלְכוֹת, אוֹמְנִין,
 הַלְכָה ד'), שֶׁהַדְּבוּרִים שְׁאָדָם מוֹצִיא מִפִּיו, אֵין
 יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר יְקָרְתָם וְחֻשִׁיבוֹתָם, וְגִדְל
 הַשְּׁעִשׁוּעִים שְׁגוּרִם לְמַעְלָה. וְכֵן אוֹמֵר (שָׁם, עַרְב,
 הַלְכָה ג'): כְּשֶׁאָדָם מוֹצִיא בְּפִיו הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים
 שְׁלוֹ, נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; וְכֵף חֲמֵשׁ
 דְּקוֹת בְּכָל פַּעַם יִגְנֹב, כְּדֵי לְשַׁיַח בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ,
 וַיֹּאמֶר: "רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, וְרוֹצֶה
 לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ, רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רוֹצֶה לְלַמֵּד
 בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ, הַלְכוֹת
 וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסְפֹתוֹת. רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי
 רוֹצֶה לְקַיֵּם אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 זַכְּנִי לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּךָ, שְׁאַזְכֶּה לְמַחִין נְקִיִּים"; בְּרַגַּע
 שִׁיְהִי לָכֶם חֲמֵשׁ דְּקוֹת הַתְּבוּדוֹת, תֵּרְאוּ לְמָה זֶה
 יְבִיאְכֶם, אֲבָל לֹא יוֹתֵר מִחֲמֵשׁ דְּקוֹת. וְכֵף בְּכָל פַּעַם
 'תִּגְנְבוּ' עוֹד וְעוֹד חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְתִתְקַרְבוּ מִחֲדָשׁ
 לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין לְשַׁעַר גִּדְל מַעְלֵתְכֶם.

ב. ראו להזהר ללמד בכל יום חמש ורש"י עם

הַתְּרַגּוּם, בְּאַפֵּן שֶׁתִּזְכּוּ לְסִיּים בְּכָל שָׁבוּעַ פְּרָשַׁת שָׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, זֶה מְסַגֵּל לְאַרְיֵכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, וְלִירֵאת שָׁמַיִם וְלַפְּגָם הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יט).

ג. כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּעֶצְמוֹ שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, יִלְמַד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְזֶה הוֹרֵג אֶת יִצְרוֹ הָרַע. וְאַף שֶׁבִּהְתְּחִלָּה יִקְשֶׁה עָלָיו מְאֹד לַעֲשׂוֹת כֵּן, כִּי הַיִּצָּר הָרַע מִלְּבִישׁ עֶצְמוֹ בְּמַצּוֹת, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'), וְיִתֵּן לְאָדָם לַעֲשׂוֹת הַכֹּל, אֲבָל לֹא לְלַמֵּד. כִּי הוּא מְפַחַד מְאֹד מִהִלְמוּד. כִּי כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קְדוּשֵׁין ל.): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּרֵאתִי יִצָּר הָרַע, בְּרֵאתִי תוֹרָה תְּבָלִין כְּנֶגְדּוֹ; וְלִכֵּן יַעֲשֶׂה הַיִּצָּר הָרַע כָּל מִינֵי תַחְבּוּלוֹת, שֶׁאָדָם לֹא יִלְמַד מִשְׁנָיוֹת, כִּי מִמְּשָׁנָה הוּא מְפַחַד מְאֹד, מִשְׁנָה אוֹתִיוֹת מִשְׁנָה, שֶׁמְּשָׁנָה אֶת טֹבַע הָאָדָם. מִשְׁנָה אוֹתִיוֹת נִשְׁמָ"ה, מִי שֶׁלּוֹמַד הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת — זוֹכֶה לְתִקּוּן הַנִּשְׁמָה. וְלִכֵּן כָּל הַיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שֶׁיִּלְמַד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, זֶה יִהְרֵג לוֹ אֶת הַיִּצָּר. וְעַל

כלם ללמד הרבה הלכה. ובפרט הרוצה לשוב בתשובה, ההכרח שיהיה בקי בהלכה. ולכן אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כט), שכל יהודי מחיב ללמד בכל יום הלכה, פי צריכים לידיע איך להתנהג.

ד. הדבר העקרי — להיות בשמחה, ולהתחיל לרקד בכל יום, וככל שאדם יותר פגום בברית, ירקד יותר ויותר, פי עקר תקון הברית — להיות בשמחה. ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): מי שתמיד בשמחה, הקדוש-ברוך-הוא בעצמו ישמרו מפגם הברית. ולכן תראו לרקד מרב שמחה, והשם יתברך יעזר בזכות אלו התקונים גזקה לתקן כל אשר פגמנו.

ה. כל מי שיודע שהוא פגום בברית, ישתדל להפיץ לבחורים אחרים גם-כן את ספרי רבנו ז"ל, כדאי לילך בישיבות, בבתי כנסיות ומדרשות ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל, אבל לא לעורר מהומה ומחלוקת, פי כף אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב): כשמתעורר קול דקדושה, בא כנגדו קול דסטרא אחרא. צריך לשמור מאד על הסדרים,

וְלֹא לְבַטָּלָם כָּלֵל, הֵן בְּעֵת הָאֵכֶל, הֵן בְּעֵת הַלְמוּד
 וְכוּ', וְלִצִּיַּת אֶת הַמְּגִידֵי שְׁעוֹר, וְשָׁלֵא יִהְיֶה, חֶסֶם
 וְשָׁלוֹם, שׁוֹם עֲמוֹת עִם רְאִשֵׁי הַיְּשִׁיבָה שָׁהֵם יִרְאִי
 ה', וְצָרִיכִים לָתֵת לָהֶם אֶת הַכְּבוֹד הַרְּאוּי. וְלִכֵּן
 הָיִוֹת שְׁכָלָם צְמֵאִים לְדַבֵּר ה', אִינן עוֹד תִּקּוֹן הַבְּרִית
 גְּדוֹל מְזֶה שְׁמֹזְכִים אֶת הַרְּבִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 הַקְּדוֹשׁ-שׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל גַּם לוֹ; אֲשֶׁרִי הַמַּחְדִּיר
 דְּבוּרִים אֵלּוֹ בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!